

A KÖZBESZERZÉSI HATÓSÁG LEGFRISSEBB ÁLLÁSFOGLALÁSAI

Dr. Toma Barbara, vezető jogi tanácsadó, Közbeszerzési Hatóság
DOI: 10.37371/KEP.2024.1.1

A Közbeszerzési Hatóság állásfoglalások formájában ad felvilágosítást a közbeszerzési eljárásokban résztvevő jogalkalmazók számára a közbeszerzési törvény és kapcsolódó végrehajtási rendeleteinek alkalmazásával összefüggő általános jellegű megkeresésekre.

Alábbiakban a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Kbt.) alkalmazásával összefüggő kérdésekre adott válaszainkat rendeztük sorrendbe, bízva abban, hogy iránymutatásaink nem csak a kérdésfeltevőknek, hanem valamennyi Olvasónknak hasznos információkkal szolgálnak.

Felhívjuk Tisztelt Olvasóink figyelmét, hogy a közbeszerzésekre irányadó jogszabályok alkalmazásával kapcsolatos döntések meghozatala mindenkor a közbeszerzési eljárások résztvevőinek joga és felelőssége. Hangsúlyozzuk továbbá, hogy az állásfoglalásokban megfogalmazott véleményeknek jogi ereje, kötelező tartalma nincsen.

1. kérdés

A kérdés arra irányul, hogy melyek a villamos energia beszerzésre vonatkozó, 2024-es évre alkalmazandó szabályok, értékhatárok? Amennyiben a villamos energia beszerzésre vonatkozóan van a Közbeszerzési Hatóság által készített útmutató, illetőleg az elektronikus felületen elérhető, úgy az állásfoglalást kérő kéri ennek a rendelkezésre bocsátását.

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

A Közbeszerzési Hatóság jelzi, hogy a Közbeszerzési Hatóság az állásfoglalás kialakítása során kizárólag az állásfoglalás kiadásának időpontjában hatályos – illetőleg rendelkezésre álló – szabályozásból tud kiindulni, figyelemmel arra, hogy a Közbeszerzési Hatóság nem látja előre a 2024. évben esetlegesen bekövetkező olyan változásokat, iránymutatásokat, amelyek később adott esetben relevánsak lehetnek a villamos energia beszerzésére vonatkozóan is.

Fentiekre tekintettel a Közbeszerzési Hatóság az alábbiakban foglalja össze általánosságban a villamos energia beszerzéssel kapcsolatos, jelenleg irányadó – és rendelkezésre álló – főbb szabályokat, rendelkezéseket.

A Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

A Kbt. 4. § (1) bekezdése alapján, a Kbt. 15. § (1) bekezdése szerinti értékhatárokat elérő értékű közbeszerzési szerződés, építési vagy szolgáltatási koncesszió (ideértve a védelmi és biztonsági tárgyú koncessziót is) megkötése érdekében a Kbt. 5-7. §-ában ajánlatkérőként meghatározott szervezetek a Kbt. szerinti közbeszerzési vagy koncessziós beszerzési eljárást kötelesek lefolytatni.

A Kbt. 4. § (1) bekezdése meghatározza tehát, hogy mely esetekben szükséges kötelező jelleggel közbeszerzési eljárást lefolytatni. Így a Kbt. alapján ajánlatkérőnek minősülő szervezeteknek, a megadott közbeszerzési értékhatárt elérő közbeszerzési szerződés, építési vagy szolgáltatási koncesszió megkötése esetén kötelező a Kbt. alkalmazása és – a becsült értéknek, valamint a Kbt. szabályainak megfelelő – közbeszerzési eljárás lefolytatása.

Megállapítható, hogy jelen esetben a közbeszerzés tárgyaként a villamos energia beszerzése került meghatározásra, amely a Kbt. hatálya alá tartozó, Kbt. 8. §-a alapján árubeszerzésnek minősül.

Az ajánlatkérői minőséget illetően, jelen esetben az állásfoglalás kérdésben foglaltak alapján az állásfoglalást kérő a Kbt. 5. § (1) bekezdés e) pontja alapján ajánlatkérőnek minősül.

Fentiekkel összefüggésben fel kell hívni a figyelmet a Kbt. 6. § (1) bekezdés b) pontjára is, mely szerint a Kbt. alkalmazásában – a közszolgáltató tevékenységének biztosítása céljából lefolytatott beszerzése során – közszolgáltató ajánlatkérő az 5. § (1) bekezdésében megha-

tározott szervezet, amennyiben az alábbiakban meghatározott közszolgáltató tevékenységet folytatja, vagy ilyen tevékenység folytatása céljából hozták létre:

b) gáz vagy hőenergia, villamos energia előállítása (termelése), szállítása vagy elosztása terén helyhez kötött hálózatok létesítése vagy üzemeltetése közszolgáltatás teljesítésének céljából, vagy ilyen hálózatok gázzal vagy hőenergiával, villamos energiával történő ellátása.

A közbeszerzési értékhatárok tekintetében a Kbt. 15. § (2)-(3) bekezdése tartalmazza, hogy az uniós értékhatárokat időszakonként az Európai Bizottság állapítja meg és teszi közzé az Európai Unió Hivatalos Lapjában, az egyes beszerzési tárgyak esetében alkalmazandó nemzeti értékhatárokat pedig a központi költségvetésről szóló törvényben évente kell meghatározni.

Az uniós értékhatárokat az Európai Bizottság főszabályként két évente vizsgálja felül, és amennyiben szükség van rá, hozzáigazítja a Világkereskedelmi Szervezet (WTO) keretein belül született Kormánybeszerzési Megállapodásban rögzített értékhatárokhoz. A 2024. január 1. napjától – két évig – irányadó értékhatárok 2023. november 15. napján kerültek megállapításra a 2023/2495/EU (klasszikus ajánlatkérőkre vonatkozóan), a 2023/2496/EU (közszolgáltatók esetén), és a 2023/2497/EU (koncessziók esetén irányadó) bizottsági rendeletek által.

A nemzeti közbeszerzési értékhatárokat a Magyarország 2024. évi központi költségvetéséről szóló 2023. évi LV. törvény 74. §-a tartalmazza, melynek megfelelően rögzíthető, hogy a 2024. január 1-jétől 2024. december 31-éig tartó időszakban hatályos nemzeti közbeszerzési értékhatárok nem fognak változni a jelenleg irányadó értékekhez képest.

Az irányadó közbeszerzési értékhatárokat – figyelemmel a Kbt. 15. § (5) bekezdésére – a Közbeszerzési Hatóság minden év elején közzéteszi honlapján. (A 2024. január 1-jétől irányadó közbeszerzési értékhatárokról szóló, Közbeszerzési Hatóság Elnökének tájékoztatója az alábbi linken érhető el:

<https://kozbeszerzes.hu/kozbeszerzesek-az/magyar-jogi-hatter/elnoki-tajekoztatok/a-kozbeszerzesi-hatosag-elnokenek-tajekoztatoja-a-2024-január-1-jetol-iranyado-kozbeszerzesi-ertekhatarokrol/>)

Amennyiben egy ajánlatkérő villamos energia beszerzésére irányuló beszerzési igényének – Kbt. 19. § (3)

bekezdésére figyelemmel meghatározott – becsült értéke eléri, vagy meghaladja a közbeszerzési értékhatárt, abban az esetben közbeszerzési eljárás lefolytatása nem mellőzhető.

A nemzeti vagy uniós közbeszerzési értékhatárra tekintettel megválasztott eljárásrenden belül, egy adott beszerzéshez kapcsolódó konkrét eljárásfajta megválasztásában széles mérlegelési jogkör illeti meg az ajánlatkérőt annak megállapítása során, hogy - a beszerzési igényre is tekintettel - a közbeszerzési kötelezettségét mely eljárásfajta keretében gondolja a legoptimálisabb módon megvalósíthatónak. Hangsúlyos azonban, hogy minden esetben a választott eljárásfajta előírt jogszabályi feltételek, követelmények maradéktalan teljesülése szükséges a közbeszerzési eljárás jogszerű lefolytatásához.

Egy adott közbeszerzés megvalósításakor tehát a konkrét eljárásfajta megválasztása – valamennyi releváns körülmény ismeretében – mindig az ajánlatkérő saját mérlegelési, döntési körébe tartozik.

A Közbeszerzési Hatóság jelzi, hogy kifejezetten a villamos energia beszerzésére irányulóan a Közbeszerzési Hatóság keretében működő Tanács (a továbbiakban: Tanács) nem hozott létre útmutatót, tekintettel arra, hogy a Tanács nem olyan útmutatókat készít, amelyek egy eljárás lebonyolításának fázisait, az egyes szakaszokban alkalmazandó eljárási szabályokat, gyakorlati tudnivalókat tartalmazzák egy-egy konkrét beszerzési tárgyra vonatkozóan. A Tanács által létrehozott útmutatók különösen a jogalkalmazást általánosságban elősegítő, gyakorlatban adott esetben nehézséget okozó, Kbt. szerinti egyes tárgykörökre, eljárási cselekményekre, ezek részletes bemutatására, illetőleg a legfontosabb gyakorlati tapasztalatok ismertetésére, megtárgyalására helyezik a hangsúlyt.

2. kérdés

Egy eljárásban a bírálóbizottság a bírálat során az alábbiakat állapítja meg:

„Ajánlatkérő a Kbt. 81. § (5) bekezdés és a felhívás VI.3.9) „További információk” pont (...) alpontjában foglaltak alapján a Kbt. 69. § (5) bekezdés szerinti bírálati cselekményeket a) xx, b) yy ajánlattevők vonatkozásában NEM végezte el.”

A kérdés arra irányul, hogy a Kbt. 81. § (5) bekezdés előírása esetén, az összegezés kitöltésével kapcsolatban miként jár el helyesen az ajánlatkérő? Ha az el nem bírált ajánlattevők az

„V.2.6) A Kbt. 69. § (5) bekezdése alapján figyelmen kívül hagyott ajánlat(ok)” pontban, vagy a „VI.1.10) További információk” pontban kerülnek megnevezésre? Helyes-e az a kitöltés, ha az el nem bíralt ajánlattevők nem kerülnek feltüntetésre az „V.2.2) Az érvényes ajánlatot tevők” között, mivel esetükben nem került megállapításra sem érvényesség, sem érvénytelenség?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

Az ajánlatkérőnek az elektronikus közbeszerzési rendszer (a továbbiakban: EKR) által biztosított technikai lehetőségek figyelembevételével kell eljárnia az összegezés elkészítése tekintetében.

A Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

Közbeszerzési jogi szempontból annak van elsősorban relevanciája, hogy az összegezésből – egyéb vonatkozó pont hiányában, a „további információk” rovatban feltüntetett információkból – kitűnjön, hogy amennyiben nem került sor egyes ajánlattevők ajánlatának bírálatára – így az adott ajánlat(ok) érvényességének/érvénytelenségének megállapítására sem -, akkor ennek mi az indoka, mely Kbt. szerinti rendelkezés adott erre jogszerű alapot.

A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint helyes az a kitöltés, ha az el nem bíralt ajánlattevők nem kerülnek feltüntetésre az „V.2.2) Az érvényes ajánlatot tevők” között, figyelemmel arra, hogy esetükben nem került megállapításra sem az érvényesség, sem az érvénytelenség.

3. kérdés

Az ajánlatkérő európai uniós támogatás keretén belül kíván építési beruházást megvalósítani. A pályázat keretén belül közbeszerzési eljárás került lefolytatásra a Kbt. 112. § (1) bekezdés b) pont szerinti nyílt eljárás keretében. Az eljárás során részajánlattétel volt biztosított.

Az ajánlatkérő az értékelést és a bírálatot követően megküldte az összegezést az ajánlattevők részére. Az eljárás valamennyi rész tekintetében eredményes volt.

Az ajánlatok elbírálásáról megküldött összegezés kiküldését követően az ajánlatkérő megkötötte valamennyi rész tekintetében a nyertes ajánlattevővel a vállalkozási szerződést. A vállalkozási szerződés megkötését követően derült ki, hogy az eljárás egyik részében a benyújtott költségvetés számítási hibát tartalmazott. A számítási hiba eredményeképpen az ajánlati ár alacsonyabb, mint a felolvasólapon szereplő ajánlati

ár, tehát a számítási hiba a vállalkozói díj csökkenését alapozza meg. A magasabb ajánlati ár szerepel az összegezésben és a megkötött szerződésben is. Az eltérés 3,6 %-os mértékű. A számítási hibát az ajánlatkérő az ajánlat bírálatá során nem észlelte.

Az ajánlati ár a számítási hiba javítása esetén kevesebb, így az értékelést, valamint az eljárás eredményét nem befolyásolta, azonban az összegezés kiküldésétől már 20 nap eltelt, így az összegezés módosítása már nem lehetséges a Kbt. 79. § (4) bekezdés alapján.

Tekintettel arra, hogy az értékelést és az eljárás eredményét nem befolyásolta az utólagosan észlelt számítási hiba, lehetséges-e a számítási hibát utólagosan a Kbt. 141. § (2) bekezdésében meghatározott „de minimis” szerződésmódosítással kezelni, amely keretében a szerződő felek a vállalkozói díjat csökkentik a számítási hiba javítás eredményeként meghatározott összegre?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint, amennyiben az ajánlatkérő nem a jogszabályoknak megfelelően folytatja le a közbeszerzési eljárást, abban az esetben a Közbeszerzési Döntőbizottság előtt jogorvoslati eljárást kezdeményezhet önmaga ellen.

A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint az állásfoglalás kérdésben leírt esetben nem tehetik semmissé utólagosan a számítási hiba javításával kapcsolatos mulasztást, mint jogsértést a szerződő felek egy, a Kbt. 141. § (2) bekezdés szerinti szerződésmódosítás által.

A Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

A Kbt. 71. § (11) bekezdése alapján, ha az ajánlatkérő az ajánlatban az értékelésre kiható számítási hibát észlel – a hiba és a javítandó érték, valamint a javítás eredményeként meghatározott érték megjelölésével –, felhívja az ajánlattevőt annak javítására. A számítási hiba javításának az eredményét az ajánlatkérő akként állapítja meg, hogy a közbeszerzés tárgya elemeinek tételesen meghatározott értékeit (az alapadatokat) alapul véve kiszámítja az összesített ellenértéket vagy más – az ajánlatban megtalálható számításra alapuló – adatot. Ha a számítási hiba javítását nem, vagy nem az előírt határidőben, vagy hibásan teljesítették, az ajánlat érvénytelen.

A Kbt. 79. § (4a) bekezdésével összhangban, ha az ajánlatkérő az eredmény megküldését követően észleli, hogy az eredmény (eredménytelenség) jogszabálysértő

volt, legfeljebb a jogszabálysértés orvoslásához szükséges terjedelemben a Kbt. 79. § (4) bekezdésben meghatározott határidőn belül jogosult – a Kbt. 2. § (1)–(3) bekezdésében foglalt alapelvek figyelembevételével – az eljárás szabályszerűségének helyreállításához szükséges, a bíralat vagy az értékelés körébe tartozó eljárási cselekményeket megtenni, ha az eljárásban történt jogszabálysértés ezen eljárási cselekmények útján orvosolható.

A Kbt. 79. § (4b) bekezdése rögzíti továbbá, hogy az ajánlatkérő a közbeszerzéshez támogatást nyújtó vagy a közbeszerzések jogszabályban előírt ellenőrzését végző szerv megállapítása alapján a Kbt. 79. § (4) bekezdésben foglalt határidőn túl is megteheti a Kbt. 79. § (4a) bekezdés szerinti cselekményeket és módosíthatja az összegezést, ha a szerződés megkötésére még nem került sor.

A Kbt. 131. § (1) bekezdésének megfelelően, eredményes közbeszerzési eljárás alapján a szerződést a nyertes ajánlattevővel – közös ajánlattétel esetén a nyertes ajánlattevőkkel – kell írásban megkötni a közbeszerzési eljárásban közölt végleges feltételek, szerződéstervezet és ajánlat tartalmának megfelelően.

A számítási hibára vonatkozó, illetőleg azt érintő, fentiekben idézett jogszabályi rendelkezések alapján rögzíthető, hogy fő szabály szerint a számítási hiba javítására a Kbt. alapján az ajánlattételt követően, de még az ajánlatok elbírálásáról szóló írásbeli összegezés kiküldését megelőzően, az eljárás bírálati szakaszában van mód. Annak tényét tehát, hogy az adott ajánlatban van-e számítási hiba, az ajánlatkérőnek elsődlegesen a bíralat keretében szükséges megvizsgálnia, majd a számítási hiba észlelése esetén szükséges felhívnia az ajánlattevőt annak javítására a Kbt. 71. § (11) bekezdésében foglaltaknak megfelelően.

Amennyiben egy ajánlatban van számítási hiba, ugyanakkor ennek észlelése nem történik meg a bírálati szakaszban, akkor a Kbt. jogszerű lehetőséget biztosít arra, hogy – ha az eljárásban történt jogszabálysértés ezen eljárási cselekmény útján orvosolható – az eljárás szabályszerűségének helyreállításához szükséges mértékig az ajánlatkérő megtegye a bíralat vagy az értékelés körébe tartozó eljárási cselekményeket (így pl. a számítási hiba javítását is) az írásbeli összegezés ajánlattevők részére történő megküldésétől számított huszadik napig. Ezen húsz napos időtartamon túl kizárólag akkor van a Kbt. alapján jogszerű lehetőség a számítási hiba

javításának elvégzésére és az összegezés módosítására, amennyiben az a közbeszerzéshez támogatást nyújtó vagy a közbeszerzések jogszabályban előírt ellenőrzését végző szerv megállapítása alapján szükséges, és a szerződés megkötésére még nem került sor.

Az állásfoglalás kérés alapján nem vizsgálható és nem állapítható meg, hogy a kérdéses esetben valóban számítási hiba történt-e, tehát pl. nem az ajánlat megváltoztatása, az ajánlati kötöttség megsértése – és az ajánlat ennek eredményeképpen történő érvénytelenítése – történt volna-e meg, ha ezt az utólag észlelt hibát az ajánlatkérő a megfelelő időben, még a bírálati szakaszban észreveszi. Ennek okán a Közbeszerzési Hatóság az állásfoglalás kialakítása során – az állásfoglalást kérő ezirányú nyilatkozatára tekintettel – előfeltételként elfogadta, hogy jelen esetben valóban számítási hiba merült fel az ajánlatban, és az utólag észlelt hiba az eljárás bírálati szakaszában a számítási hiba javítására irányuló eljárási cselekménnyel jogszerűen kezelhető lett volna az ajánlatkérő és az ajánlattevő által.

Ugyanakkor, az állásfoglalás kérésben foglalt esetben már lezárult az eljárás bírálati szakasza, és eltelt az a húsz napos időtartam is, amelyen belül még adott esetben lehetőség lett volna a számítási hiba javításának jogszerű elvégzésére a Kbt. 79. § (4a) bekezdése alapján, valamint a Kbt. 79. § (4b) bekezdés szerinti eset sem áll fenn. Emellett a szerződés megkötésére is sor került már, méghozzá olyan, az árra vonatkozó tartalommal, amely nem felel meg a ténylegesen megajánlott összártnak, melyből adódóan a Kbt. 131. § (1) bekezdésének sem felel meg maradéktalanul a szerződés megkötése.

Fentiekből látható, hogy a számítási hiba javítására a Kbt.-ben foglaltaknak megfelelően, az állásfoglalás kérésben körülírt esetben már nincs jogszerű lehetőség.

A Kbt. 141. § (2) bekezdése szerinti szerződésmódosítási joggal összefüggésben az állásfoglalás kérés szempontjából az alábbiak emelhetők ki.

A Kbt. 141. § (2) bekezdése alapján a szerződés – a (4) vagy (6) bekezdésben foglalt feltételek vizsgálata nélkül – új közbeszerzési eljárás lefolytatása nélkül módosítható, ha a módosítás eredményeként az ellenérték növekedése – vagy több módosítás esetén azok nettó összértéke – nem éri el az alábbi értékek egyikét sem

a) az uniós értékhatárt elérő értékű eredeti szerződés esetén az uniós értékhatárt;

b) szolgáltatás, árubeszerzés és építési vagy szolgáltatási koncesszió esetén az eredeti szerződés értékének 10%-át, építési beruházás esetén az eredeti szerződéses érték 15%-át;

és a módosítás nem változtatja meg a szerződés általános jellegét, valamint illeszkedik az eredeti szerződés jellegéhez.

A Kbt. 141. § (3) bekezdése szerint a fenti szabályokat arra a szerződésmódosításra lehet alkalmazni, amely a szerződés értékének változásával jár, a szerződéses jogviszony több elemét érintő módosítás esetén a módosítás azon elemeire, amelyek az érték változásával összefüggenek. Nem alkalmazható a Kbt. 141. § (2) bekezdése a szerződésmódosításra akkor, ha a szerződéskötést megelőző közbeszerzési eljárást az ajánlatkérő olyan szabályok szerint indította meg, amelyek nem lettek volna jogszerűen alkalmazhatók, ha az ajánlatkérő az eljárás becsült értékét a szerződésmódosítást követő értékét figyelembe véve határozta volna meg.

A Kbt. 141. § (2) bekezdés alkalmazhatóságának feltétele a szerződéses ellenérték változása, valamint az, hogy a módosítás nem változtathatja meg a szerződés általános jellegét, és illeszkednie kell az eredeti szerződés jellegéhez. Fontos rögzíteni, hogy a Kbt. 141. § (2) bekezdésében hivatkozott „a (4) vagy (6) bekezdésben foglalt feltételek vizsgálata nélkül” fordulat nem értelmezhető úgy, hogy a szerződés a Kbt. 141. § (2) bekezdése alapján indokolás nélkül módosítható. A közbeszerzési szerződés módosításának minden esetben valós és okszerű indokon kell alapulnia, figyelemmel a Kbt. alapelvi követelményeire is.

A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint a Kbt. 141. § (2) bekezdés szerinti szerződésmódosítással nem lehet semmissé tenni egy, a közbeszerzési eljárás lefolytatása közben vétett hibát, jelen esetben azt, hogy sem az ajánlatkérő, sem az ajánlattevő nem vette észre az ajánlatban fellelhető számítási hibát, amelyet az eljárás során még jogszerűen javítani lehetett volna.

A rendelkezésre álló információk alapján az rögzíthető, hogy a számítási hiba eredményeképpen a megajánlott ár csökkenne, vagyis nem változtatná meg az értékelés sorrendjét és a nyertes ajánlattevő személyét (amennyiben valóban számítási hibáról van szó), azonban ettől függetlenül még megvalósult a mulasztás, mert elmaradt egy olyan eljárási cselekmény megtétele a közbeszerzési eljárás lefolytatása során, amely által jogszerű-

en, a megfelelő időben még javítani lehetett volna a megajánlott egységárak alapján az ajánlati ár végösszegét, melynek eredményeképpen a megkötött szerződésben – illetőleg az ajánlatok elbírálásáról szóló írásbeli összegezésben, valamint az eljárás eredményéről szóló tájékoztató hirdetményben – is már a megfelelő ajánlati ár került volna feltüntetésre.

A Kbt. 148. § (1)-(2) bekezdéseiből következően az ajánlatkérő a Közbeszerzési Döntőbizottság jogorvoslati eljárása iránti kérelmet nyújthat be önmaga ellen. Figyelemmel arra, hogy a közbeszerzési eljárás lefolytatása alatt olyan jogsértés történt, amelyre nem került volna sor, ha a számítási hibaként jelölt problémát az ajánlatkérő a bírálat során észreveszi és a szükséges eljárási cselekményeket elvégzi, ezért a Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint – valamennyi körülményt feltárva és rendelkezésre bocsátva – a hiba megítélését, orvoslását illetően a Közbeszerzési Döntőbizottsághoz szükséges fordulnia az ajánlatkérőnek.

4. kérdés

Az állásfoglalás kérdésben foglaltak szerint egy helyi önkormányzat ajánlatkérő európai uniós pályázat keretében építési beruházást valósít meg, melyre egyebek mellett irányadók a Kbt. és a 2021–2027 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 256/2021. (V.18.) Korm. rendelet (a továbbiakban a 4. kérdés alkalmazásában: Korm. rendelet) előírásai.

Az ajánlatkérő a rendelkezésre álló fedezet hatékony felhasználása érdekében a közbeszerzési eljárás műszaki tartalmát megbontja nem opciós és opciós munkákra. Az opciós építési munkák megrendelésére a nyertes ajánlatban szereplő ajánlati ár és a rendelkezésre álló fedezet összevetése alapján kerülhet majd sor azzal, hogy az ajánlatkérő kizárólag a nem opciós munkák megrendelésére kötelezett, az opciós munkák megrendeléséről szabadon dönthet.

Az ajánlatkérő az eljárás becsült értékét – az opciós munkák értékét is figyelembe véve – nettó 295 millió forintban határozta meg, erre tekintettel nemzeti nyílt közbeszerzési eljárást kíván lefolytatni a Kbt. 112. § (1) bekezdés b) pontja szerint. A rendelkezésre álló fedezet összege nem éri el a nettó 300 millió forintot. Tekintettel a becsült értékre, az eljárás ellenőrzése körében a Korm. rendelet 180–181. §-a utóellenőrzés lefolytatását írja elő.

Amennyiben a nyertes ajánlattevő ajánlatában szereplő ajánlati ár (mely értékelési szempont, és egyösszegű árként tartalmazza az opciós munkák értékét is) meghaladja a nettó 300

millió forintot, úgy a szerződésben szereplő teljes szerződéses ár is magasabb lesz 300 millió forintnál. Ez esetben a Korm. rendelet szabályaira is kihat-e a Kbt. 114. § (8) bekezdése, azaz eredménytelenné kell-e nyilvánítani az eljárást az ajánlatkérőnek kizárólag amiatt, hogy az eljárás ellenőrzése körében nem a Korm. rendelet 182–193. §-ai szerint járt el? Túlmutat-e a Kbt. hivatkozott előírása a Kbt. keretein, és kiterjesztően kell-e értelmezni, adott esetben akár a Korm. rendelet szabályaira vonatkozóan is?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

A Kbt. 114. § (8) bekezdésében körülírt, eljárás eredménytelenségét kiváltó ok a Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint a Kbt.-ben szereplő eljárási szabályokkal (különösen a megfelelő eljárásrend, eljárásfajta megválasztásával) kapcsolatos, így nem függ össze a Korm. rendelet szerinti, közbeszerzési eljárások ellenőrzésére vonatkozó szabályoknak való megfeleléssel, vagy annak hiányával.

A Korm. rendelet szabályainak értelmezésére, az ellenőrzésre irányuló szabályoknak való megfelelés megítélésére a Közbeszerzési Hatóságnak nincs hatásköre, ezért a Korm. rendelet rendelkezéseivel összefüggő kérdések vonatkozásában javasolt az illetékes irányító hatóság megkeresése.

A Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

Tekintettel az erre irányulóan feltett kérdés hiányára, illetőleg arra, hogy a Közbeszerzési Hatóság konkrét ügyekben nem foglalhat állást, a Közbeszerzési Hatóság csupán általánosságban felhívja a figyelmét az állásfoglalás kérelmben jelzett, értékelésre irányuló konstrukció esetleges felülvizsgálatára, mely szerint az értékelési szempont egy olyan egyösszegű ajánlati ár lenne, amely tartalmazza azon opciós munkák értékét is, amelyeket az ajánlatkérő nem köteles megrendelni, és amelyeket kizárólag a nem opciós munkákra megajánlott árak és a rendelkezésre álló anyagi fedezet tükrében kíván majd igénybe venni. A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint az opciót is tartalmazó egyösszegű ajánlati ár, mint értékelési szempont adott esetben alkalmas lehet a verseny torzítására, figyelemmel arra, hogy akár olyan eset is előfordulhat, hogy egy gazdasági szereplő a nem opciós munkák tekintetében jóval magasabb ajánlati (egység)ára(ka)t ad meg, mint az ezzel összefüggésben meghatározott becsült érték, az opciós munkák tekintetében pedig alacsonyabbat. Ennek eredményeképpen összességében kedvezőbb is lehet az ajánlata – és így az

eljárás nyertese is lehet – egy olyan gazdasági szereplővel szemben, aki pl. a nem opciós munkák tekintetében a becsült értékkel arányban álló ajánlatot ad, ugyanakkor az opciós munkák tekintetében magasabbat.

A Kbt. 114. § (8) bekezdésével összhangban, ha az értékelés alapján legkedvezőbb ajánlatot tett ajánlattevővel történő szerződéskötés esetén a szerződés értéke a becsült értéket meghaladná, és az ajánlatkérő az eljárást olyan szabályok szerint indította meg, amelyek nem lettek volna jogszerűen alkalmazhatók, ha az ajánlatkérő az eljárás becsült értékeként ezt a szerződéses értéket határozta volna meg, az ajánlatkérő köteles az eljárást eredménytelenné nyilvánítani.

A Kbt. 114. § (8) bekezdése a nemzeti eljárásrendben speciális eredménytelenségi okot tartalmaz, melynek megfelelően az ajánlatkérőt a benyújtott ajánlatok alapján további vizsgálati kötelezettség terheli.

Amennyiben

- az értékelés alapján legkedvezőbb ajánlatot tett ajánlattevővel történő szerződéskötés esetén a szerződés értéke a becsült értéket meghaladná, és

- az ajánlatkérő az eljárást olyan szabályok szerint indította meg, amelyek nem lettek volna jogszerűen alkalmazhatóak, ha az ajánlatkérő az eljárás becsült értékeként ezt a szerződéses értéket határozta volna meg,

abban az esetben az ajánlatkérő köteles az eljárást eredménytelenné nyilvánítani.

Ilyen eset akkor fordulhat elő, ha az ajánlatkérő által a nemzeti eljárásrend szabályai szerint lefolytatott közbeszerzési eljárás eredményeként megkötendő szerződés értéke eléri vagy meghaladja az uniós közbeszerzési értékhatárt, illetőleg, ha az ajánlatkérő építési beruházás tárgyú beszerzési igénye vonatkozásában a Kbt. 115. §-a szerinti eljárást folytatott le, azonban az értékelés alapján legkedvezőbb ajánlatot benyújtó ajánlattevővel kötendő szerződés értéke eléri vagy meghaladja a 300 millió forintot. (Utóbbi példa jelen esetben nem bír relevanciával, figyelemmel arra, hogy az állásfoglalás kérelmi szerinti esetben európai uniós alapokból finanszírozott beszerzési igényről van szó, melynek eredményeképpen a Kbt. 115. § szerinti eljárásfajta – a Kbt. 115. § (1) bekezdésének megfelelően – nem alkalmazható.)

Fenti példákból is látszik, hogy a Kbt. 114. § (8) bekezdése szerinti, Kbt. eljárási szabályaival kapcsolatos

eredménytelenségi ok nem függ össze a Korm. rendelet szerinti, közbeszerzési eljárás ellenőrzésére vonatkozó szabályokkal.

A Korm. rendelet IX. fejezete szerinti, közbeszerzési eljárások ellenőrzésére vonatkozó szabályok megsértése, be nem tartása tekintetében a Korm. rendelet vonatkozó rendelkezéseit szükséges vizsgálat alá vetni. Ezzel összefüggő jogértelmezési kérdés esetén pedig javasolt az illetékes irányító hatósághoz fordulni.

5. kérdés

Az állásfoglalás kérsben hivatkozott Kbt. 36. § (1) bekezdés, Kbt. 46. § (1) bekezdés és Kbt. 138. § (3) bekezdés alapján a kérdés arra irányul, hogy a Kbt. 138. §-a ellenére korlátozott-e a nyertes ajánlattevő alvállalkozó bevonási joga az alábbi esetekben.

1. Keretmegállapodás alapján több nyertessel kötött szerződés teljesítési szakaszában az első helyezett nyertes ajánlattevőnek van-e joga bevonni alvállalkozónak a sorban utána lévő szerződött partnert?

2. Általánosságban a szerződés teljesítése során a nyertes ajánlattevő bevonhat-e a teljesítésbe alvállalkozóként olyan gazdasági szereplőt, aki ugyanabban a közbeszerzési eljárásban ajánlattevőként szerepelt?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint a Kbt. 36. § (1) bekezdés b) pontja a folyamatban lévő közbeszerzési eljárás során tilalmazza valamely ajánlattevő/részvételre jelentkező egy másik ajánlatban/részvételi jelentkezésben alvállalkozóként történő megjelenését. A közbeszerzési eljárás az eljárás eredményéről szóló tájékoztatót tartalmazó hirdetmény közzétételével zárul le. A közbeszerzési eljárás lezárulását követően, utólagosan bevont alvállalkozók tekintetében a Kbt. 138. § (3) bekezdése lesz az irányadó, ez esetben azonban, ha az alvállalkozó gazdasági szereplő ajánlattevőként vagy részvételre jelentkezőként szerepelt a megelőző közbeszerzési eljárásban, az ajánlatkérőt fokozott felelősség terheli az alapelvi sérelmek elkerülése, különösen a verseny tisztaságának biztosítása tekintetében.

A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint a Kbt. 2. § szerinti alapelvekre tekintettel kell eljárnia az ajánlatkérőnek a keretmegállapodás második részében megkötött szerződések teljesítése során bevont alvállalkozók tekintetében is. Nincs tehát a Kbt.-ben konkrétan rögzített akadálya annak, hogy a keretmegállapodásban

szerződött egyik ajánlattevő a keretmegállapodás alapján kötött szerződés teljesítése során hozott döntése alapján a szerződéskötést követően egy másik szerződött ajánlattevőt alvállalkozóként vonjon be a teljesítésbe, figyelemmel kell azonban lenni a Kbt. 2. § szerinti alapelvekre.

A Közbeszerzési Hatóság azonban felhívja a figyelmet arra az esetre, amikor a nyertes ajánlattevőként szerződő fél az alvállalkozóként utólag bevont másik ajánlattevővel/részvételre jelentkezővel az alvállalkozóként történő igénybevételről már a közbeszerzési eljárás alatt megállapodott, ami súlyos jogsértést valósíthat meg, mely indokoltá teheti a Kbt. 36. § (2)-(3) bekezdéseinek alkalmazását.

A Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

A Kbt. 36. § (1) bekezdés b) pontja alapján az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező ugyanabban a közbeszerzési eljárásban – részajánlat-tételi lehetőség biztosítása esetén ugyanazon rész tekintetében – más ajánlattevő, illetve részvételre jelentkező alvállalkozójaként nem vehet részt.

A Kbt. 36. § (1) bekezdése a gazdasági szereplők közötti kapcsolatok olyan felsorolását tartalmazza, amelyek a verseny tisztaságának biztosítása érdekében tilalmazottak a közbeszerzési eljárásokban. Ennek alapján a gazdasági szereplők nem vállalhatnak többféle szerepet ugyanabban a közbeszerzési eljárásban.

A Kbt. 36. § (1) bekezdése tehát a többszörös megjelenés tilalmát a közbeszerzési eljárásban való részvételre vonatkozóan állapítja meg, ennek megfelelően az alvállalkozók tekintetében a Kbt. 36. § (1) bekezdés b) pont szerinti tilalom is az ugyanazon közbeszerzési eljárásban megvalósuló többszörös megjelenést tilalmazza [lásd: D.443/12/2019. számú döntőbizottsági határozat 52-55. pontjait].

A Kbt. 37. § (2) bekezdés utolsó mondata alapján a közbeszerzési eljárás az eljárás eredményéről szóló tájékoztatót tartalmazó hirdetmény közzétételével zárul le. Ennek megfelelően, ha a közbeszerzési eljárás lezárása után kerül sor új alvállalkozó bevonására, akkor a Kbt. 36. § (1) bekezdés b) pontjának alkalmazása fogalmilag kizárt, mivel annak egyik feltétele, hogy arra még a közbeszerzési eljárás során kerüljön sor.

Fentiekből következően a Kbt. 36. § (1) bekezdés b) pontja szerinti tilalom a közbeszerzés alapján megkötött

szerződésre vonatkozóan már nem alkalmazható. A szerződés teljesítése során bevont alvállalkozók tekintetében a Kbt. 138. § (3) bekezdés első mondata lesz irányadó, mely alapján az ajánlatkérő nem korlátozhatja az ajánlattevő jogosultságát alvállalkozó bevonására, csak akkor, ha az eljárás során a Kbt. 65. § (10) bekezdés szerinti lehetőséggel élt. Ennek megfelelően az ajánlatkérő nem korlátozhatja a szerződés teljesítésébe olyan alvállalkozó utólagos bevonását sem, aki a szerződés-kötést megelőző közbeszerzési eljárásban részvételre jelentkezőként/ajánlattevőként vett részt.

Hangsúlyos ugyanakkor felhívni a figyelmet a Kbt. 2. § (1) bekezdés szerinti verseny tisztaságát előíró, illetve a Kbt. 2. § (3) bekezdés szerinti jóhiszeműség és tisztesség követelményét előíró alapelvekre is, mely alapján amennyiben felmerül, hogy a nyertes ajánlattevőként szerződő fél az alvállalkozóként utólag bevont másik ajánlattevővel/részvételre jelentkezővel az alvállalkozóként történő igénybevétele már a közbeszerzési eljárás alatt megállapodott, azáltal súlyos jogsértés valósulhat meg, mely indokoltá teheti a Kbt. 36. § (2)-(3) bekezdéseinek alkalmazását.

A Kbt.-ben rögzített alapelveknek a keretmegállapodás alapján történő beszerzések során is érvényesülniük kell. Keretmegállapodás esetében a többszörös megjelenés tilalmára vonatkozó szabályok a keretmegállapodást megelőző közbeszerzési eljárás során érvényesítendőek, ugyanakkor a Kbt. 2. § szerinti alapelvekre a keretmegállapodás alapján történő beszerzések során is figyelemmel kell lenni, annak érdekében, hogy az egyedi szerződések elnyeréséig ténylegesen biztosított legyen a megfelelő verseny. Amennyiben tehát a keretmegállapodás több ajánlattevővel került megkötésre, nincs kifejezetten erre az esetre rögzített, Kbt.-ben foglalt akadálya annak, hogy a keretmegállapodás második részében az egyik ajánlattevő bevonásra kerülhessen alvállalkozóként egy másik ajánlattevő által elnyert beszerzés teljesítésébe, ugyanakkor az ily módon való részvétel nem eredményezheti a Kbt. 2. §-ában – különösen annak (1) bekezdésében – foglalt alapelvek sérelmét.

A Közbeszerzési Hatóság felhívja a figyelmet az ajánlatkérőnek a fenti helyzetekben fennálló fokozott felelősségére a verseny tisztaságának érvényesülése érdekében, ugyanis az ajánlatkérővel szemben támasztott elvárás az, hogy megítélje, hogy a fentiek szerinti alvállalkozóként történő bevonás a Kbt. alapelveinek

megsértését valósítja-e meg, amelynek során az esetleges versenykorlátozó, illetve egyéb, a verseny tisztaságát sértő helyzeteket vizsgálnia, továbbá az ezt eredményező megállapodások fennállását megfelelően alátámasztania, bizonyítania kell.

A közbeszerzési eljárásban részt vevő ajánlattevőnek a szerződés teljesítése során alvállalkozóként való megjelenése adott esetben a Kbt. szabályainak megkerülését, illetve a Kbt. alapelveinek – különösen a Kbt. 2. § (1) és (3) bekezdéseinek – megsértését vetheti fel, tekintettel arra, hogy ez a helyzet fokozott mértékben teremthet lehetőséget a gazdasági szereplők számára, hogy tevékenységüket jogellenesen összehangolják egy-egy közbeszerzési eljárás kimenetele, illetve a teljesítés megvalósítása érdekében.

6. kérdés

Az ajánlatkérő 1 db gépjárművet kíván beszerezni, amely vonatkozásában közbeszerzési eljárás lefolytatására köteles.

Az előírni kívánt alkalmassági követelmény:

„Alkalmatlan az Ajánlattevő, ha nem rendelkezik az ajánlati felhívás feladásától visszafelé számított 3 évben (36 hónap) az előírásoknak és a szerződésnek megfelelően teljesített alábbi referenciával: Legalább 1 db gépjármű leszállítására vonatkozó szerződés szerűen teljesített referenciával.”

Helyesen jár-e el az ajánlatkérő, amennyiben a fentiekben leírt alkalmassági követelményt alkalmazza az eljárásában?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint, amennyiben az ajánlatkérő beszerzési igénye 1 db áru beszerzésére irányul, amellyel kapcsolatban további mennyiségi szempontok meghatározása nem lehetséges, úgy az alkalmassági követelmények előírása körében referencia követelményként elfogadható az „1 db” mennyiségi meghatározás.

A Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

A Kbt. 65. § (5) bekezdése alapján a Kbt. 65. § (3) bekezdésében foglaltaknak megfelelő ténylegesen szükséges mértékű előírásnak a referenciák körében azt kell tekinteni, ha az ajánlatkérő az adott közbeszerzés – a 19. § (3) bekezdésének alkalmazása nélkül számított – értékének legfeljebb 75%-át elérő összegű, mennyiségi meghatározás esetén az adott közbeszerzés legfeljebb 75%-át elérő mennyiségű vagy mértékű, és tárgyat tekintve az adott közbeszerzéssel műszakilag egyenér-

tékü korábbi szállítás, építési beruházás, illetve szolgáltatás igazolását követeli meg. Az ajánlattevőktől megkövetelt árbevételi adatokra vonatkozó minimumkövetelményt az ajánlatkérőnek úgy kell meghatároznia, hogy – az éves teljes árbevétel vizsgálata esetén – az a gazdasági szereplő, amely rendelkezik az ajánlatkérő által vizsgált üzleti évben vagy éveken összesen az adott közbeszerzés – a 19. § (3) bekezdésének alkalmazása nélkül számított – értékét elérő teljes árbevétellel, vagy – a beszerzés tárgya szerinti árbevétel vizsgálata esetén – az adott közbeszerzés – a 19. § (3) bekezdésének alkalmazása nélkül számított – értékének 75%-át elérő összegű, a beszerzés tárgya szerinti árbevétellel, nem minősülhet alkalmatlannak.

A közbeszerzési eljárásokban az alkalmasság és a kizáró okok igazolásának, valamint a közbeszerzési műszaki leírás meghatározásának módjáról szóló 321/2015. (X. 30.) Korm. rendelet (a továbbiakban a 6. kérdés alkalmazásában: Korm. rendelet) 22. § (3a) bekezdése alapján az ajánlatkérő a 22. § (2) és (3) bekezdésben foglaltak szerint a referencia igazolásban, illetve nyilatkozatban csak abban az indokolt esetben követelheti meg az ellenszolgáltatás összegének feltüntetését, ha a korábbi teljesítéshez kapcsolódóan nem írható elő olyan mennyiségi meghatározás, amelyre a Kbt. 65. § (5) bekezdésében foglalt százalékos viszonyítás az ajánlatkérői előírás arányosságának megítélésére alkalmazható.

Fentiek alapján az ajánlatkérő elsősorban mennyiségi meghatározást köteles előírni a referencia követelményre vonatkozó alkalmassági feltételként. Ellenszolgáltatás összegében meghatározott referencia követelményt az ajánlatkérő kizárólag a Korm. rendeletben foglalt feltételek mellett, indokolt esetben határozhat meg.

Amennyiben a beszerzési igény 1 db áru beszerzésére irányul, erre vonatkozóan sem a Kbt., sem a Korm. rendelet nem tartalmaz korlátozó rendelkezést a tekintetben, hogy az ajánlatkérő ebben az esetben csak ellenszolgáltatás összegében lenne köteles meghatározni a referencia követelményt. Tekintettel azonban arra, hogy a Kbt. 65. § (5) bekezdés alkalmazása körében adott közbeszerzés mennyiségének legfeljebb 75 %-ot elérő mértékre vonatkozó rendelkezése 1 db áru beszerzése esetén nem értelmezhető (életszerűtlen eredményre vezetne), úgy ebben az esetben a Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint – amennyiben az ajánlatkérő mennyiségi követelményt határoz meg és a beszerzés tárgya

további mennyiségi szempontok meghatározását sem teszi lehetővé – elfogadható a beszerzés tárgya szerinti „1 db” mennyiségi előírás referencia követelményként való meghatározása.

A Közbeszerzési Hatóság felhívja a figyelmet, hogy a hivatkozott jogszabályhelyek nem teszik lehetővé a mennyiségi előírás „minőségi” előírásként való felfogását/szerepeltetését. Ez a hivatkozott jogszabályhelyek alkalmazása körében nem értelmezhető. Ezzel összefüggésben megjegyzendő, hogy a Miniszterelnökség ajánlatkérő szervezetek részére készült minőségellenőrzési útmutatója is akként fogalmaz, hogy „amennyiben a felhívásban a beszerzés mennyiségére vonatkozóan 1 db mennyiségi előírás lett rögzítve és a referencia követelményben is 1 db a mennyiségi előírás (azaz nincs se ellenszolgáltatás, se további mennyiségi paraméter rögzítve): Tárgyi esetet az ellenőrző szervezet nem kifogásolja.” Azaz a referencia követelményben feltüntetett „1 db” előírás jelen esetben is kizárólag mennyiségi előírásként értelmezhető.

7. kérdés

Amennyiben a Kbt. 70. § (2a) bekezdés szerinti 180 napos ajánlati kötöttség lejártát követően az értékelési szempontokra figyelemmel legkedvezőbbnek tekinthető ajánlattevő fenntartja az ajánlatát, és az eljárásban ajánlatot benyújtó további nem érvénytelen ajánlattevő(k) is (akár hallgatólagosan) fenntartják ajánlatukat, úgy ez utóbbi ajánlatot(ka)t a továbbiakban is bírálhatja-e az ajánlatkérő?

Amennyiben a fenti kérdésre igen válasz adható, úgy a Kbt. 70. § (2a) bekezdés szerinti 180 napos ajánlati kötöttség lejártát követően az értékelési szempontokra figyelemmel legkedvezőbbnek tekinthető ajánlattevő mellett az ajánlatok elbírálásáról szóló összegezésben megnevezhető-e nyertes ajánlatot követő legkedvezőbb ajánlattevő? A Kbt. 70. § (2a) bekezdés szerinti 180 napos ajánlati kötöttség lejártát követően az értékelési szempontokra figyelemmel legkedvezőbbnek tekinthető ajánlattevő ajánlatának érvénytelensége esetén az értékelési sorrendben következő legkedvezőbb ajánlattevő kihirdethető-e az eljárás nyerteseként?

Amennyiben a fenti kérdésre nem válasz adható, úgy a Kbt. 70. § (2a) bekezdés szerinti 180 napos ajánlati kötöttség lejártát követően az értékelési szempontokra figyelemmel legkedvezőbbnek tekinthető ajánlattevő ajánlatának érvénytelensége esetén a Kbt. 75. §-ának melyik szakasza és pontja alapján kell az ajánlatkérőnek az eljárást eredménytelenné nyilvánítnia?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint a Kbt. 70. § (2a) bekezdésének, és a Kbt. 75. § (1) bekezdés c) pont második fordulatainak együttes vizsgálata alapján, amennyiben az ajánlati kötöttség a 180 napot meghaladja, úgy a 180 napos időtartam lejártakor az értékelési szempontokra figyelemmel legkedvezőbbnek tekinthető ajánlattevőnek az ajánlata fenntartására irányuló nyilatkozata határozza meg a közbeszerzési eljárás folytatásának lehetőségét.

Amennyiben a legkedvezőbbnek tekinthető ajánlattevő nem tartja fenn az ajánlatát, úgy az ajánlatkérő köteles a Kbt. 75. § (1) bekezdés c) pont második fordulatainak megfelelően eredménytelenné nyilvánítani a közbeszerzési eljárást.

Amennyiben a legkedvezőbbnek tekinthető ajánlattevő a 180 napos időtartamot követően is fenntartja az ajánlatát, úgy az ajánlatkérőnek kizárólag arra van lehetősége, hogy – eredményes közbeszerzési eljárás esetén – ezen legkedvezőbbnek tekinthető ajánlattevővel közös szerződést.

A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint a szabályozás céljával tehát nem összeegyeztethető az, hogy az ajánlatkérő a 180 napos bírálati időtartamon túl is folytatott eljárása során elbírálja a fenntartott, de nem a legkedvezőbb ajánlatnak tekinthető további ajánlatokat, illetve az összegezésben megjelölje a nyertes ajánlatot követő legkedvezőbb ajánlattevőt, tekintettel arra, hogy a szabályozás a 180 napos bírálati időtartamot követően kizárólag a 180 napos időtartam lejártakor legkedvezőbbnek tekinthető ajánlattevővel engedi a szerződéskötést.

A Közbeszerzési Hatóság felhívja a figyelmet, hogy a Kbt. 70. § (1) bekezdése értelmében az ajánlatkérő az ajánlatokat a lehető legrövidebb időn belül köteles elbírálni.

A Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

A Kbt. 70. § (2a) bekezdése alapján, ha az ajánlatkérő az ajánlatok bírálatát az ajánlati kötöttség 70. § (2) bekezdés szerint meghatározható legfeljebb kilencven, illetve százhusz napos időtartama alatt sem tudja elvégezni, az 54. § (7) bekezdésben foglaltakra figyelemmel kérheti fel az ajánlattevőket ajánlataiknak meghatározott időponthig történő további fenntartására. Ha az ajánlattevők eljárást lezáró döntésről való értesítését megelőzően az

ajánlati kötöttség a száznyolcvan napot meghaladná, az ajánlatkérő az eljárást lezáró döntést a 75. § (1) bekezdés c) pontjára figyelemmel hozhatja meg.

A Kbt. 75. § (1) bekezdés c) pontja alapján eredménytelen az eljárás, ha az eljárásban benyújtott minden ajánlat tekintetében lejárt az ajánlati kötöttség és egyetlen ajánlattevő sem tartja fenn ajánlatát, vagy a 70. § (2a) bekezdés szerinti száznyolcvan napos ajánlati kötöttség lejártát követően az értékelési szempontokra figyelemmel legkedvezőbbnek tekinthető ajánlattevő nem tartja fenn ajánlatát.

A Kbt. 70. § (2a) bekezdéséhez fűzött jogalkotói indoklás az alábbiakat rögzíti:

„A 70. § (2a) bekezdése beillesztésének indoka, hogy a közbeszerzési eljárások során gyakran merül fel a bírálat elhúzódásának problémája. Ilyen esetben bizonyos ajánlattevők vagy részvételre jelentkezők már nem mindig képesek az eredeti ajánlatuk fenntartására, amely egyes ajánlattevők visszalépését vagy a szerződés későbbi módosításának szükségességét vonhatja maga után. Ezzel előfordulhat, hogy végső soron az eljárás elhúzódása rosszabb szerződéses feltételeket eredményez az ajánlatkérők számára, és az időbeni kiszámíthatatlanság a gazdasági szereplők számára is nehezen kezelhető kockázatot jelent. A közpénzek hatékony felhasználása és a közbeszerzés más alapelvei szempontjából különösen problémás eset, ha az értékelési szempontok alapján legkedvezőbbnek tekinthető ajánlattevő lép vissza az eljárásból a bírálat indokolatlan elhúzódása miatt és az ajánlati kötöttség lejártát követően nem tartja fenn az ajánlatát.

Így a módosító javaslat a törvény által megengedett harminc, illetve hatvan napos ajánlati kötöttség meghosszabbítását követően arra tesz javaslatot, hogy – beleértve az esetleges jogorvoslati eljárások időtartamát is – száznyolcvan napnál hosszabb időszakra csak abban az esetben nyúlhat az ajánlatok bírálata, ha a legkedvezőbb ajánlatot benyújtott ajánlattevő fenntartja ajánlatát. Itt értelemszerűen alkalmazandó a (2) bekezdés azon fordulata, miszerint, ha az ajánlattevő nem nyilatkozik az ajánlatkérő által meghatározott határidőben, azt úgy kell tekinteni, hogy az ajánlatát fenntartja. A legkedvezőbbnek tekinthető ajánlat az értékelési szempontok alapján, az ajánlatukat a száznyolcvan napos határidő lejártáig fenntartó gazdasági szereplők ajánlatainak figyelembevételével határozható meg (ide

nem érte azon ajánlatokat, amelyeket az ajánlatkérő az említett időpontig már érvénytelennek nyilvánított). Ilyen esetben tehát, még ha a bíráló túlságosan el is húzódik, nem lesz feltétlenül eredménytelen a közbeszerzési eljárás. Ha a legkedvezőbb ajánlatot benyújtott ajánlattevő nem lép vissza, az időmúlás nem befolyásolja a versenyt az eljárás eredményére kiható módon, ezért nem kell új közbeszerzési eljárást lefolytatni a szerződéskötés érdekében. Az eljárások gyorsabb befejezését ösztönző szabályok bevezetésétől függetlenül továbbra is érvényben marad az a szabály, miszerint az ajánlatokat a lehető legrövidebb időn belül kell elbírálni, ami további ösztönzést jelent a bíráló mielőbbi lezárására.”

A fentiek értelmében tehát a közbeszerzési eljárás folytatása a 180 napos ajánlati kötöttség lejártát követően az értékelési szempontokra figyelemmel legkedvezőbbnek tekinthető ajánlattevő döntésétől függ.

A Kbt. 75. § (1) bekezdés c) pontja kötelező eredménytelenségi okként szabályozza azt az esetet, amikor a 180 napos ajánlati kötöttség lejártát követően az értékelési szempontokra figyelemmel legkedvezőbbnek tekinthető ajánlattevő nem tartja fenn az ajánlatát. Ebben az esetben az ajánlatkérő köteles lesz az eljárást eredménytelenné nyilvánítani, ebből kifolyólag nemleges válasz esetén – a szabályozás céljával is összhangban – már a 180 napos bírálati időtartam lejártakor sem lesz lehetősége az ajánlatkérőnek a következő legkedvezőbb ajánlatot adó ajánlattevővel szerződést kötni.

Amennyiben az értékelési szempontokra figyelemmel legkedvezőbbnek tekinthető ajánlattevő a 180 napos ajánlati kötöttség lejártát követően fenntartja az ajánlatát, úgy nem lesz a Kbt. 75. § (1) bekezdés c) pontjának második fordulója alapján automatikusan eredménytelen a közbeszerzési eljárás.

A Kbt. nem zárja ki konkrétan a 180 napot követően a további bírálati cselekmények elvégzését, illetve a Kbt. 69. § (6) bekezdésének alkalmazását az összegezésben megnevezhető második legkedvezőbb ajánlattevő tekintetében, azonban a Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint a Kbt. 70. § (2a) bekezdésének, és a Kbt. 75. § (1) bekezdés c) pont második fordulatának együttes vizsgálata alapján ez nem összeegyeztethető azzal, hogy az ajánlatkérőnek nincs lehetősége a legkedvezőbbnél rosszabb ajánlatot adó ajánlattevővel szerző-

dést kötni. Ezzel összefüggésben fontos felhívni a figyelmet arra is, hogy – tekintettel arra, hogy a fentiekben leírtaknak megfelelően kizárólag a 180 napos időtartam lejártakor az értékelési szempontokra figyelemmel legkedvezőbbnek tekinthető ajánlattevővel köthető meg a szerződés – az ajánlatkérő a 180 napos időtartam lejártát követően még jogszerű bírálati cselekmény révén sem térhet el a korábban megállapított sorrendtől a legkedvezőbbnek tekinthető ajánlattevő vonatkozásában.

A bíráló maximális időtartama a Kbt. hatályos szabályozása alapján tehát legfeljebb 180 nap, kivéve akkor, ha a legkedvezőbb ajánlatot benyújtó ajánlattevő továbbra is fenntartja ajánlatát, azonban ebben az esetben az ajánlatkérő a közbeszerzési szerződést kizárólag ezen ajánlattevővel kötheti meg, azaz a következő legkedvezőbb ajánlattevővel nem köthető szerződés.

Amennyiben a legkedvezőbb ajánlatot benyújtó ajánlattevőnek az ajánlata az ajánlatának 180 napon túli fenntartását követően lesz érvénytelen, – a Közbeszerzési Hatóság megítélése szerint – az ajánlatkérőnek az eljárást szintén a Kbt. 75. § (1) bekezdés c) pontja alapján kell eredménytelenné nyilvánítania, tekintettel arra, hogy ezen eredménytelenségi ok következményeként a legkedvezőbb ajánlattevő kiesése esetén nem lett volna tovább folytatható a közbeszerzési eljárás.

8.1. kérdés

Helyes-e az az értelmezés, miszerint az ajánlatkérő eltekinthet bármilyen eljárásfajta és rezsim tekintetében a Kbt. 66. § (6) bekezdés a) és b) pontja szerinti nyilatkozattételi kötelezettség előírásától az adott közbeszerzési eljárásban?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint valamennyi közbeszerzési eljárás tekintetében kizárólag az ajánlatkérő döntésétől függ a Kbt. 66. § (6) bekezdésének alkalmazása.

A Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

A Kbt. 66. § (6) bekezdése alapján az ajánlatkérő a közbeszerzési dokumentumokban előírhatja, hogy az ajánlatban, több szakaszból álló eljárásban a részvételi jelentkezésben meg kell jelölni

a) a közbeszerzésnek azt a részét (részeit), amelynek teljesítéséhez az ajánlattevő (részvételre jelentkező) alvál-

lalkozót kíván igénybe venni,

b) az ezen részek tekintetében igénybe venni kívánt és az ajánlat vagy a részvételi jelentkezés benyújtásakor már ismert alvállalkozókat, valamint az ajánlattevői teljesítésen belül az alvállalkozói teljesítés tervezett százalékos arányát.

A Kbt. 66. § (6) bekezdés felvezető szövegének megfogalmazásából adódóan az ajánlatkérőnek nem kötelezettsége, hanem csak lehetősége a Kbt. 66. § (6) bekezdés a)-b) pont szerinti nyilatkozat bekérése a gazdasági szereplőktől. Amennyiben azonban az ajánlatkérő rendelkezik a Kbt. 66. § (6) bekezdés alkalmazásáról, úgy a gazdasági szereplők kötelesek a nyilatkozatot benyújtani.

8.2. kérdés

Amennyiben az ajánlattevő a Kbt. 66. § (6) bekezdés a) pontja szerinti nyilatkozatban megjelöli a közbeszerzésnek azon részeit (feladatait/munkanemeit) amelyek teljesítéséhez alvállalkozót kíván igénybe venni, akkor a Kbt. 66. § (6) bekezdés a) vagy b) pontja szerinti nyilatkozatban meg kell-e adnia az alvállalkozói teljesítés százalékos arányát, amennyiben a konkrét alvállalkozók még nem ismertek, csak a feladatok/munkarészek?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint a Kbt. 66. § (6) bekezdés b) pont szerinti nyilatkozatban az alvállal-

kozi teljesítés tervezett százalékos arányát az ajánlattevő előtt már ismert alvállalkozók tekintetében kell feltüntetni. A nem ismert alvállalkozók esetén nem indokolt az alvállalkozói teljesítés arányának feltüntetése.

A Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

Az ajánlatkérő a Kbt. 66. § (6) bekezdés alkalmazásában rendelkezhet egyfelől kizárólag az a) pont szerinti információk megadásáról, másfelől az a) és b) pontok szerinti információk együttes megadásáról. A b) pont szerinti információkat tehát csak abban esetben kérheti az ajánlatkérő, amennyiben az a) pont is előírásra került.

A Kbt. 66. § (6) bekezdés b) pontja a már ismert alvállalkozók megjelöléséről szól, amelyből következik, hogy ezen pont második felében írott alvállalkozói teljesítés arányát is kizárólag az ismert alvállalkozók esetén szükséges megadni, azaz ezen kötelezettség kizárólag abban az esetben áll fenn, ha az alvállalkozók már ismertek az ajánlattevő előtt. Amennyiben az ajánlattevő még nem választotta ki az alvállalkozóit, nem kötötte meg velük az alvállalkozói szerződést, úgy nem várható az ajánlattevőtől, hogy az alvállalkozói teljesítés tervezett százalékos arányának mértékéről érdemben nyilatkozatot tudjon tenni. Erre az esetre a Kbt. 66. § (6) bekezdés a) pontja lesz irányadó, amikor az ajánlattevő arról nyilatkozik, hogy a közbeszerzési eljárás mely részéhez kíván majd alvállalkozót igénybe venni.